

Datum
2018-02-20

Diariennr
KST 2018/56

Ert datum
2018-01-30

Ert diariennr
Ju2018/00750/L7

Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt
103 33 Stockholm

Utkast till lagrådsremiss Ny möjlighet till uppehållstillstånd

Kammarrätten avstyrker författningsförslagen i dess nuvarande utformning. Den korta remisstiden i kombination med lagförslagets komplexitet har gjort att det inte varit möjligt att helt förstå lagförslagen och dess konsekvenser. Följande synpunkter kan dock lämnas.

Allmänna synpunkter

Lagtekniskt är de föreslagna författningsändringarna oerhört svårtillgängliga och det är därför svårt att bedöma vilka bestämmelser som ska tillämpas i vilka situationer. I flera av bestämmelserna införs nu dessutom olika former av undantag som inte heller är alldeles lätta att begripa. Det är svårt att över huvud taget få en överblick av konsekvenserna av förslagen. Det som står klart är att den föreslagna utformningen kommer att medföra svårigheter för enskilda att förstå vilka förutsättningar som ska föreligga för att uppehållstillstånd för studier ska kunna beviljas. Utformningen riskerar även att medföra tillämpningssvårigheter framför allt för Migrationsverket, men även för domstolarna.

Som kammarrätten påpekade i remissvaret till det tidigare förslaget om uppehållstillstånd för gymnasiestudier är det också väldigt märkligt att föreslå lagstiftning som ska träda i kraft först i juli 2019, i samband med att den tillfälliga lagen ska upphöra att gälla. Om den tillfälliga lagen upphör att gälla innan den 19 juli 2019 kommer det att få konsekvenser för den föreslagna nya lagen. Detsamma gäller om giltighetstiden för den tillfälliga lagen förlängs.

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

Telefax
08-14 98 89

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Synpunkter på de föreslagna bestämmelserna

16 a § tillfälliga lagen m.fl. bestämmelser

I ett flertal olika paragrafer föreskrivs att en utlänning, som har fullföljt en yrkesinriktad utbildning inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan eller en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen, ska beviljas ett uppehållstillstånd av viss längd trots vad som sägs i 16 a § första stycket 3 i förslaget till lag om ändring i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (tillfälliga lagen).

Bestämmelser med denna lydelse finns i 16 a § andra stycket, 16 d § tredje stycket och 16 g § tredje stycket tillfälliga lagen samt 1 a § i förslaget till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Kammarrätten anser att lagtexten i dessa bestämmelser är mycket svår att förstå och måste förtydligas. Det lämnas inte heller någon närmare förklaring i författningskommentarerna till bestämmelserna, utan där upprepas endast lagtexten.

Dessutom verkar ett ord, förmodligen ordet ”studerat”, saknas i 16 a § andra stycket tillfälliga lagen före orden ”på heltid på en annan motsvarande utbildning”.

16 c § tillfälliga lagen

I 16 c § tillfälliga lagen görs ett tillägg i fjärde stycket enligt vilket ett uppehållstillstånd enligt paragrafen inte får beviljas en utlänning som studerar på en sådan yrkesinriktad utbildning som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan. I och med att lagstiftningen är så svårtillgänglig är det inte uppenbart vad som i stället gäller för denna grupp av utlänningar. Författningskommentaren ger inte heller någon närmare förklaring. Detta borde kunna lösas genom en hänvisning till den paragraf som i stället gäller för dessa utlänningar och/eller en mer utförlig analys och förklaring i författningskommentaren.

16 f § tillfälliga lagen

I 16 f § första stycket tillfälliga lagen räknas de förutsättningar upp som måste vara uppfyllda för att en utlänning som fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning, ska beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.

Av 16 f § första stycket 3 följer att en av förutsättningarna för att kunna beviljas ett uppehållstillstånd är att beslutet om utvisning har fattats, eller annars skulle fattats, 15 månader eller senare från registreringsdatumet men tidigast den 20 juli 2016. Kammarrätten konstaterar att det av uttalandena i

lagrådsremissen (s. 28) framgår att det är Migrationsverkets beslut om utvisning som avses och inte ett beslut av migrationsdomstol. I lagtexten bör det dock förtydligas att utvisningsbeslutet enligt första stycket 3 ska ha fattats av Migrationsverket.

Enligt 16 f § första stycket 6 är en annan förutsättning för att beviljas ett uppehållstillstånd att utlänningen studerar eller har ”för avsikt att studera”. Av lagrådsremissen framgår att för den som inte längre studerar krävs att han eller hon intygar sin avsikt att studera i ansökan om uppehållstillstånd (s. 30). I författningskommentaren (s. 46) uttalas att med uttrycket ”har för avsikt att studera” avses såväl de fall då en utlänning har avbrutit sina gymnasiestudier i förtid och har för avsikt att återuppta dessa studier, som de fall då en utlänning har studerat i grundskolan och har för avsikt att påbörja gymnasiestudier. Enligt kammarrättens mening är uttrycket ”har för avsikt att studera” alldeles för otydligt för att användas i lagtext och öppnar för stora tillämpningssvårigheter. Frågan uppkommer på vilket sätt en utlännings avsikt att studera ska ha kommit till uttryck, om det räcker med en viljeyttring, eller om det krävs att utlänningen redan har ansökt om gymnasiestudier. Vad som avses med denna bestämmelse måste klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

16 h § tillfälliga lagen

Andra stycket i 16 h § inleds med att första stycket inte gäller om utlänningen när uppehållstillståndet löper ut har påbörjat vissa angivna studier. I likhet med vad som uttalats ovan angående 16 c § tillfälliga lagen finns det inte i lagtexten någon hänvisning till den bestämmelse som i stället ska användas för de utlänningar som enligt andra stycket inte omfattas av möjligheten att få uppehållstillstånd enligt första stycket. Det är enligt kammarrättens mening heller inte uppenbart vad som gäller för dessa utlänningar. Även här bör alltså lagtexten förtydligas och författningskommentaren ge en vägledning om hur bestämmelsen ska tillämpas och inte bara innehålla en redogörelse för lagtexten.

Övergångsbestämmelserna till tillfälliga lagen

Enligt andra punkten i övergångsbestämmelserna till den tillfälliga lagen ska en ansökan om uppehållstillstånd enligt 16 f § ha kommit in till Migrationsverket senast den 31 augusti. Av tredje punkten i övergångsbestämmelserna framgår att en sådan ansökan endast får göras vid ett tillfälle. Kammarrätten anser att dessa förutsättningar för att 16 f § ska vara tillämplig bör framgå direkt av lagtexten i bestämmelsen och inte av övergångsbestämmelserna.

Övrigt

Kammarrätten efterlyser också ett resonemang om hur de ansökningar om gymnasiestudier ska hanteras som kommer in under tiden utlänningen har ett öppet mål avseende uppehållstillstånd hos en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen.

Sammantaget anser kammarrätten att förslaget så som det är utformat i remissen har så stora brister att det inte bör genomföras.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättslagmannen Anita Linder och kammarrättsrådet Erika Odung (föredragande).

Anita Linder

Erika Odung

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Göteborg

Förvaltningsrätten i Luleå

Förvaltningsrätten i Malmö

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DOM

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå